
Obrońców

Dzielnice: Praga Południe

Osiedla: Saska Kępa

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1926

Opis

Nazwa upamiętnia wszystkich, którzy kiedykolwiek bronili Polski.

Ciekawostki

Stan obecny:

Nr 1: Willa Łepkowskich. Powstała wg proj. Stanisława Kolendo w 1932.

Nr 1a: Willa. Powstała wg proj. Romualda Gutta w 1934.

Nr 2: Willa rodziny Ołdakowskich. Powstała w 1928 wg proj. Bohdana Pniewskiego dla właścicieli kawiarni Italia. Po wojnie podzielona na mieszkania. Jedno z nich zajmował Andrzej Bogdan Jędraszko (1928-2011) - urbanista, współautor Planu Ogólnego Warszawy (1954-59) i tzw. Karty Warszawskiej, autor kilkudziesięciu publikacji z zakresu planowania aglomeracji miejskich.

Nr 3: Szeregowiec. Powstał w 1937 wg proj. Juliana Ambroziewicza.

Nr 4: Dom. Powstał ok. 1955 roku.

Nr 5: Szeregowiec. Powstał w 1937 wg proj. Juliana Ambroziewicza.

Nr 7: Dom kolonii Łaskiego. Powstał w 1926 wg proj. Włodzimierza Galla na terenach należących do Jana Łaskiego. Do końca wojny jego właścicielem był Józef Stemler (1888-1966) - pedagog, dyrektor Polskiej Macierzy Szkolnej, w czasie okupacji hitlerowskiej zastępca dyrektora Departamentu Informacji i Prasy Delegatury Rządu na Kraj, jeden z oskarżonych w "procesie szesnastu". Dom był jego prezentem dla żony, Wiktorii z Krynickich, poślubionej 20 VI 1920 roku. Przez krótki czas mieszkała tu również Danuta Rinn wł. Danuta Smykla-Czyżewska (1936-2006) - znakomita piosenkarka ("Gdzie ci mężczyźni", "Obejmę dozorcostwo"). W latach `80 jego właścicielem został kuzyn Stemlera, Krzysztof Jacek Popkowski (1943-1993) - lekarz, dyrektor szpitala

ginekologiczno-położniczego przy ul. Inflanckiej.

Nr 9: Dom kolonii Łaskiego. Powstał w 1926 wg proj. Włodzimierza Galla na terenach należących do Jana Łaskiego.

Nr 10: Willa Brzezińskich. Powstała w 1930 dla hodowców psów wg proj. Piotra Kwieka (Lucjana Korngolda??).

Nr 11: Dom kolonii Łaskiego. Powstał w 1926 wg proj. Włodzimierza Galla na terenach należących do Jana Łaskiego.

Nr 12: Dom. Prawdopodobnie przedwojenny.

Nr 12a: Dom. Prawdopodobnie przedwojenny. Mieściła się tu słynna kawiarenka ""Sułtan"", o której tak pięknie śpiewała Kalina Jędrusik a później Grzegorz Turnau.

Nr 13: Dom kolonii Łaskiego. Powstał w 1926-9 wg proj. Włodzimierza Galla na terenach należących do Jana Łaskiego. Wraz z nr 15 jest jakby osią kolonii, ma na fasadzie napis 1926 i kartusz herbowy.

Nr 14: Willa Wolskich. Powstała wg proj. Aleksandra Więckowskiego w 1927.

Nr 15: Dom kolonii Łaskiego. Powstał w 1926 wg proj. Włodzimierza Galla na terenach należących do Jana Łaskiego. Wraz z nr 17 jest jakby osią kolonii, ma na fasadzie napis 1926 i kartusz herbowy. W 1926-1992 mieszkała tu wybitna scenograf i malarka Teresa Roszkowska (1904-1992). Została tu brutalnie zamordowana przez nieznaną do dziś sprawców. Przy wejściu tablica pamiątkowa.

Nr 17: Dom kolonii Łaskiego. Powstał w 1926 wg proj. Włodzimierza Galla na terenach należących do Jana Łaskiego.

Nr 19: Dom kolonii Łaskiego. Powstał w 1926 wg proj. Włodzimierza Galla na terenach należących do Jana Łaskiego.

Nr 21: Dom kolonii Łaskiego. Powstał w 1926 wg proj. Włodzimierza Galla na terenach należących do Jana Łaskiego.

Nr 23: Dom kolonii Łaskiego. Powstał w 1926 wg proj. Włodzimierza Galla na terenach należących do Jana Łaskiego.

Nr 24: Dom Małego Niewidomego Dziecka.

Nr 25: Willa Felicji Trembickiej. Powstała wg proj. Stanisława Nowickiego w 1934 roku. Od 1939 roku, kiedy spłonął drewniany kościółek, do czasu budowy kościoła przy ul. Nobla 16 działała tu kaplica. Swoją siedzibę miało tu również biuro składu węgla Czesława Górskiego.

Nr 26: Willa Ambroziewicza. Powstała w 1938 roku wg proj. własnego dla rodziny architekta. Julian Ambroziewicz (12 II 1899 - 7 XI 1989) zaprojektował m.in. dom przy ul. Francuskiej 15, wille przy ul. Obrońców i Polselskiej. Podczas Powstania Warszawskiego - w randze kapitana i pod pseudonimem ""Jola"" - walczył w szeregach Armii Krajowej (VI Obwód Praga, 5 Rejon, pluton 1671). Za swoje zasługi odznaczony został Krzyżem Orderu Virtuti militari V kl. Przy okazji każdej pielgrzymki papieża na domu zawisał ogromny obraz Jana Pawła II, namalowany przez właściciela. Pośmiertnie (w 1993 roku) wpisany został na Listę Yad Vashem. W latach 90 dom nadbudowano wg proj. Krystyny Medalis.

Nr 27: Willa Ludwika Hirszfelda. Powstała w 1938 wg proj. Józefa Łowińskiego. Przed wojną mieszkał tu lekarz-serolog Ludwik Hirschfeld (1884-1953).

Nr 28\30: Budynek mieszkalny. W 1948 mieściło się tu Biuro Zarządu Głównego Związku Polskich Artystów Plastyków. Tutaj podejmowano Pablo Picassa w 1948 po Kongresie Intelktualistów we Wrocławiu. Picasso zjadł obiad w pracowni Stanisława Sikory: obrusem był czysty (!) papier

pakunkowy, na stole stała wódka, wędliny, pieczywo i ogórki. Po kilku kieliszkach trema opuściła polskich twórców i zrobiło się przyjemnie. Wykonaną przez Sikorę tablicę odsłonięto w 1989 przez parę królewską Hiszpanii.

Nr 29: Dom wielorodzinny. Jednym z jego lokatorów był Tadeusz Błazejowski (1913 - ?) - architekt, scenograf, wykładowca na Wydziale Scenografii ASP (1949-1956), projektant wielu wystaw w Muzeum Literatury, współpracownik m.in. Teatru Powszechnego.

Nr 31: Dom wielorodzinny. Przed wojną mieszkał tu hrabia Ludgard Piotr Grocholski (1884-1954) - działacz społeczno-kulturalny, publicysta, założyciel Instytutu Heraldycznego w Krakowie, a jego dom był warszawską siedzibą instytutu. W latach 1930-36 redagował tu i wydawał nieregularny miesięcznik ""Herold"". Mieszkał tu także Anatol Minkowski (1891 lub 1892 - 1939 lub 1940 zamordowany przez sowietów) i jego żona Anna z Zandów Minkowska (zm. 1969). On - katolik żydowskiego pochodzenia - był legionistą (w II Rzeczypospolitej podpułkownikiem Wojska Polskiego), gorącym zwolennikiem polityki Marszałka Józefa Piłsudskiego, zastępcą dyrektora Departamentu Obrotu Pieniężnego Ministerstwa Skarbu, w latach 1937-39 dyrektorem Polskiego Instytutu Rozrachunkowego. Prezesował również Unii Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych. Ona zaś - również pochodzenia żydowskiego - doktorem historii, dziennikarką i pedagogiem, aktywną współpracownicą księdza Władysława Kornilowicza i księdza Jana Ziei związanych z działającą w podwarszawskich Laskach katolicką organizacją ""Verbum"". Do grona lokatorów zaliczał się również Karol Meyerhoff - inżynier, współwłaściciel (wraz z Adolfem Dybiczem) Fabryki Wyrobów Metalowych i Odlewni Metali (ul. Targowa 82). Jako jego drugi adres podawany jest dom przy ul. Walecznych 25.

Nr 32 a: Willa. Mieszkała tu Wiktoria Eleonora Czechowska-Antoniewska ps. Victoria (ur. 1929) - rzeźbiarka. W swym dorobku ma ok. 400 medali, wiele rzeźb pełnych, portretów, popiersi na cokole, medalionów i tablic pamiątkowych. Te warszawskie to m.in. popiersie prof. Witolda Orłowskiego w Szpitalu Czerniakowskim i płaskorzeźby na pomniku znajdującym się na skwerze Willy Brandta.

Nr 33: Willa Filarewicza. Powstała w 1936 wg proj. Józefa Vogtmana w stylu modernizmu historycznego. W latach 1971-1990 swoją siedzibę miała tu Ambasada Islamskiej Republiki Afganistanu. Później została przebudowana wewnątrz i podzielona na trzy mieszkania.

Nr 36/38: Dom wielorodzinny. Powstał w 1955 roku w trakcie zabudowy ul. Nobla.

Nr 39: Willa Filarewicza. Powstała w 1936 wg proj. Józefa Vogtmana. W czasie międzywojennym Edward Zimny prowadził tu kawiarnię Camping z ogródkiem.

Nr 45: Dom wielorodzinny. Powstał wg proj. Borysa Zinserlinga w 1936.

Nr 47/47a: Dom wielorodzinny. Powstał w 1955 roku w trakcie zabudowy ul. Nobla.

Data nadania nazwy: 1926.09.27